

ĐỀ CHÍNH THỨC
(Đề thi gồm có 02 trang)

Môn thi: NGŨ VĂN 9
Thời gian: 150 phút (không kể thời gian giao đề)
Ngày thi: 24/3/2026

Câu 1 (4,0 điểm).

Tỉnh dậy sau một lúc chợp mắt, Tò Mò thấy Suy Ngẫm vẫn hý hoáy với bộ sưu tập vỏ sò của cô. Thủy triều đã rút ra xa, để lại một vũng nước nông trước đôi bạn trẻ. Trong nước, một con sấu biển màu xám to bằng ngón tay cái, nửa sấu róm nửa rết, đang nỗ lực di chuyển.

Một con chim hạ cánh bên vũng nước, mào nó dựng lên một cách đom đóm. Con chim bất động nhìn con sấu biển vài giây rồi lại vụt đi như một con gió.

“Thật là tương phản”, Tò Mò nhận xét về chim và sấu. “Tớ thấy, với thực vật thì chúng ta hoặc thích thú, như với các loài hoa, hoặc thờ ơ, như với cỏ dại, nhưng với động vật thì quan điểm thẩm mỹ của ta phân cực hơn nhiều, ta yêu và ghét thật rõ ràng. Bay cao như chim, to khỏe như sư tử, chạy nhanh như báo, thì được ca ngợi và ngưỡng mộ. Ta cũng ưa thích những loài có màu sắc sỡ như bướm, chim hay cá nhiệt đới. Hay các loài mà ta thấy kỳ lạ như hươu cao cổ hay ngựa vằn...”

“Có lông mượt là một lợi thế lớn, những loài này hay được ưu ái, từ sóc, thỏ tới gấu trúc và thiên nga”, Suy Ngẫm tiếp lời cậu bạn. “Những con khiến ta liên tưởng tới mặt trẻ em, như koala hay cừu non, được coi là cute. Cậu nói đúng, ngược lại, nhện, rắn, chuột, gián, sấu, đĩa, những loài chui, trườn, bò ở dưới, bị coi là xấu xí. Không những thế, ta còn thấy chúng bản thủ, ghê ghê, coi chúng là ‘thấp kém’ và ‘hạ đẳng’.”

[...]

“Ta cũng hay làm vậy với người mà. Người xinh đẹp thì hay được mặc định là tốt, đáng tin cậy, tử tế, họ được ưu ái hơn khi đi xin việc hay thậm chí là đi khám chữa bệnh. Các nhân vật phản diện trong phim ảnh thì chắc chắn trông phải xấu rồi.”

(Đặng Hoàng Giang, *Vẻ đẹp của cảnh sắc tầm thường*, NXB Hội Nhà văn, 2024, tr. 181-185)

Từ vấn đề được gợi ra trong đoạn trích trên và trải nghiệm của bản thân, viết bài văn trình bày suy nghĩ của em về cách cảm nhận cuộc sống bằng cái nhìn khách quan, chân thực.

Câu 2 (6,0 điểm).

Viết bài văn phân tích tác phẩm *Người gánh rơm vào thành phố* (Chữ Văn Long) để thấy được văn chương bắt nguồn từ cái nhìn yêu thương và trân trọng của nghệ sĩ trước hiện thực đời sống.

Người gánh rơm vào thành phố

*Người gánh rơm đi vào thành phố
Bó rơm to che lút hết người
Giữa thành phố ồn ào xe cộ
Bên lề đường chị gánh rơm tươi*

*Như là không phải chị gánh rơm đi mà chị gánh
Cả niềm vui của những mùa màng
Mây bay lượn trên cánh đồng gặt hái
Chim riu ran quanh sợi rơm vàng...*

*Như là không phải chị gánh rơm đi mà chị gánh
Bao tháng ngày trần trở lo âu
Tùng sợi rơm trên vai trĩu nặng
Biết mấy tình đồng cạn đồng sâu...*

*Người gánh rơm đi vào thành phố
Bán cho ai trộn vữa trát trần¹
Hay là để nhắc lòng ta nhớ
Bao nắng sương hạt gạo mình ăn...*

Người gánh rơm đi vào thành phố...

(Mùa mới viết & đọc 2026, NXB Hội Nhà văn, 2026, tr. 210)

----- **HẾT** -----

- Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm.

- Họ và tên thí sinh:.....; Số báo danh.....

---

¹ Dùng rơm trộn với vữa (hỗn hợp chất kết dính: vôi, xi măng,...) và cát, nước để phủ phẳng bề mặt của trần nhà.